

att det, mer eller mindre utfördt, varit närvarande på senare tider i hvarje tysk framtidsdröm såsom det nya Tysklands kungs- eller kejsartanke, den verkliga lösningen på landets geopolitiska hemmaproblem och den enda naturliga vägen till världsmakten.

Vi måste blott fatta tanken rätt. Redan Dix i en skrift om "Deutscher Imperialismus" 1906 har träffat hufvudet på spiken, då han förklarar detta program som mindre en tysk imperialism än en "mittel-europäischer Staatenbund-Imperialismus". Tyskland är icke ensamt subjekt; Österrike-Ungern är det andra. Anatolien är icke heller ensamt objekt; Balkanhalvön är ett annat. JÄCKH förliknar förhållandet träffande vid ett tyskt-österrikiskt bolag, där rollerna äro fördelade så att den tyske delägaren intresserar sig i första hand för det fjärmare Mindre Asien, medan den österrikiske intresserar sig för det angränsande Balkangebitet. I detta orientsyndikat är Tyskland endast underdirektör på den europeiska linjen (Wien—Konstantinopel), men generaldirektör på den asiatiska (Konstantinopel—Bagdad). Förhållandet är utan tvifvel kompliceradt, det ger Tyskland ingalunda så fria händer som de andra stora imperierna, det binder det kategoriskt vid Österrike-Ungern; men så länge

yttre band med moderlandet. Se Världspolitisk öfversikt i *Det Nya Sverige*, 1913, s. 400, och 1914, s. 11. Jfr ANDLER, *Le pan-germanisme*, 1915, s. 49 f. (bl. *Études et documents*).

4. — *Kjellén*.